

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ
UNDERVISNINGS- OCH KULTURMINISTERIET

Ajankohtaista opetus- ja kulttuuriministeriöstä

Yleisten kirjastojen neuvoston kokous 17.11.2021

Sisältö

- Demokratian edistäminen kirjastoissa
- Kansallinen lukutaitostrategia 2030
- Kirjastojen rahoitus
- Muut asiat

Demokratian edistäminen

Mistä puhumme, kun puhumme kirjastoista demokratian edistäjinä?

Laki yleisistä kirjastoista (1492/2016)

2 § Lain tavoitteena on edistää:

- 1) väestön yhdenvertaisia mahdollisuuksia sivistykseen ja kulttuuriin;
- 2) tiedon saatavuutta ja käyttöä;
- 3) lukemiskulttuuria ja monipuolista lukutaitoa;
- 4) mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen ja osaamisen kehittämiseen;
- 5) aktiivista kansalaisuutta, sananvapautta ja demokratiaa.

6 § Yleisen kirjaston tehtävät:

- 1) tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin;
- 2) ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa;
- 3) edistää lukemista ja kirjallisuutta;
- 4) tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon;
- 5) tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan;
- 6) edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua.

Demokratian edistäminen väestökyselyn tulosten valossa

- Valtakunnallinen väestökysely: kirjasto demokratian vahvistajana (AVI)
 - Keskeiset tulokset julkaistu 12.11.2021
 - Poimintoja:
 - Kirjasto on aidosti kaikille
 - Fyysinen kirjastotila on tärkeä
 - Kirjasto onnistuu hyvin tiedon välittäjänä sekä kirjallisuuden ja lukemisen edistäjänä
 - Mahdollisuus pyytää ja saada apua henkilökunnalta on merkityksellistä
 - Kirjasto on ”yksilöiden näyttämö”.

Kansallinen lukutaito- strategia 2030

Mitä viestejä
kirjastoille?

Pääviestit kirjastoille:

- Rakenteellinen kehittäminen
 - Kuntien yhteinen e-kirjasto
 - Monikielisen aineiston saatavuus
 - Ammatillinen yhteistyö (kirjasto, koulu, varhaiskasvatus)
 - Lukeva-kunta –verkostot
- Vahvistetaan monilukutaito-osaamista
- Innostetaan lukemaan ja monipuolistetaan lukutaitoa
 - Jatketaan hyviä toimintamalleja ja kokeillaan rohkeasti uusia

Rahoitus

Kuntakentän
tulevaisuus ja
TAE2022

Kuntien tulevaisuustyö (VM)

SOTE-uudistus = kuntauudistus

Tarkastelukulmat

Itsehallinto

Julkinen rahoitus

Palvelut, perusoikeudet

OKM:n hallinnonala keskeisin toimija
kuntakentällä sote-uudistuksen jälkeen

OKM:ssä varautuminen kuntien sivistystoimen
ohjaus- ja rahoitusjärjestelmän uudistuksiin.

Rahoitusrakenne

Kirjastojen perustoiminnan rahoitus (VM)

- Kuntien peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmä (28.90.30)
 - Yleiskatteellinen määräraha

Kirjastojen kehittämisrahoitus TAE2022 (OKM)

- Valtion talousarviomomentti (29.80.30), 3 894 000 euroa
 - AKE-toiminta, VAKE osin, KK:n palvelut
- Rahapelitoiminnan tuottomomentti (29.80.52), 4 991 000 euroa
 - Erityistehtävät
 - Hankeavustukset (ml. AVI:n kautta delegoidut)
 - Seurat; yhteispohjoismaiset kirjastoautot; mm.

Valtion talousarvioesitys 2022

Yleisiä kirjastoja koskevat budjettimäärärahat vuoden 2021 tasolla.

Rahapelitoiminnan tuottojen väheneminen kompensoidaan vuoden 2022 osalta.

Rahapelitoiminnan tuotot vähenevät edelleen vuonna 2023.

Valtiosihteeri -työryhmä asetettu etsimään ratkaisua 2024 eteenpäin.

vm.budjetti.fi

Muut asiat

- Näkövammaisten kirjastoa koskeva lakiuudistus
 - HE valmistunut 16.11.2021
 - Kirjaston nimi
 - Kirjaston tehtävien tarkentaminen ja kirjaston rooli saavutettavan julkaisemisen asiantuntijana
 - Yhteistyö yleisten kirjastojen kanssa
 - Aineiston lainaus- ja käyttökielto; käyttö säännöt
 - Tulossa lausuntokierrokselle
 - Tarkoitus saada voimaan 1.1.2023

Hyvää loppusyksyä!

leena.aaltonen@gov.fi